

Afdeling **Concern Bestuurlijk Juridische Zaken**
Onderwerp **Wijziging regeling klokkenluiders gemeente Groningen**

Bezoekadres
Waagstraat 1

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

Aan de leden van de gemeenteraad van Groningen

Wij zijn met het openbaar vervoer bereikbaar, buslijnen 1, 2, 3, 5, 6, 11, 13, 16

Informatie over vertrektijden krijgt u via 0900-92 92

In uw antwoord graag datum en kenmerk vermelden.

Telefoon (050) 367 76 45 Bijlage(n)

Ons kenmerk **BD 09.2082473**

Datum **2 4 DEC 2009** Uw brief van

Uw kenmerk

E-mailadres
bestuursdienst@bsd.groningen.nl

Website
www.groningen.nl

Geachte mevrouw/heer,

Hierbij delen wij u mee dat wij besloten hebben de Regeling klokkenluiders gemeente Groningen te wijzigen. In de Regeling klokkenluiders is geregeld hoe een vermoeden van een misstand met betrekking tot de gemeentelijke organisatie kan worden gemeld en hoe de melding wordt afgehandeld. De melding kan een vermoeden van een misstand betreffen met betrekking tot een strafbaar feit, een schending van regelgeving of beleidsregels, het misleiden van justitie, een gevaar voor de volksgezondheid, de veiligheid of het milieu, het bewust achterhouden van informatie over deze feiten of een andere vorm van schending van de integriteit.

De wijziging betreft in hoofdzaak het vervangen van de Commissie Klokkenluiders Gemeentelijke Overheid als landelijk meldpunt voor de externe procedure door de gemeentelijke Ombudsman. Daarnaast is de regeling bekeken op praktische uitvoerbaarheid en als gevolg daarvan aangepast. De wijzigingen zijn schuin gedrukt weergegeven in de regeling.

Wij menen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester

de secretaris

REGELING KLOKKENLUIDERS GEMEENTE GRONINGEN 2010

CONCEPT

**T
N
E
M
E
L
E
G
R
E
E
R**

REGELING KLOKKENLUIDERS GEMEENTE GRONINGEN 2010

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- ambtenaar : de ambtenaar bedoeld in artikel 1:1, eerste lid, onderdeel a en artikel 1:2, onderdeel a, d, e en f van de Arbeidsvoorwaardenregeling gemeente Groningen;
- vertrouwenspersoon : de assistent-gemeentesecretaris;
- onderzoekscommissie : een per melding onverwijld samen te stellen adviescommissie ten behoeve van het college;
- college : college van burgemeester en wethouders;
- vermoeden van een misstand : een op redelijke gronden gebaseerd vermoeden met betrekking tot de gemeentelijke organisatie waar de ambtenaar werkzaam is omtrent:
 - a. een strafbaar feit;
 - b. een schending van regelgeving of beleidsregels;
 - c. het misleiden van justitie;
 - d. een gevaar voor de volksgezondheid, de veiligheid of het milieu;
 - e. het bewust achterhouden van informatie over deze feiten, of;
 - f. een andere vorm van schending van de integriteit;
- ondernemingsraad : ondernemingsraad in de zin van de Wet op de ondernemingsraden;
- interne procedure : procedure voor de behandeling van een melding van een vermoeden van een misstand door de vertrouwenspersoon;
- externe procedure : procedure voor de behandeling van een melding van een vermoeden van een misstand door de gemeentelijke Ombudsman.

Interne procedure

Artikel 2 Interne Melding

1. De ambtenaar die een vermoeden van een misstand wil melden, doet dit *in beginsel binnen een jaar* bij de vertrouwenspersoon.
2. De *vertrouwenspersoon* draagt er zorg voor dat het college onverwijld *vertrouwelijk* op de hoogte wordt gesteld van een gemeld vermoeden van een misstand en van de datum waarop de melding ontvangen is.
3. De ambtenaar kan de vertrouwenspersoon verzoeken zijn identiteit bij het college niet bekend te maken.
4. *In ernstige en zwaarwegende gevallen kan de vertrouwenspersoon van een vermoeden van een misstand melding doen bij de gemeentelijke Ombudsman.*
5. Naar aanleiding van de melding van een vermoeden van een misstand stelt het college *binnen twee weken na datum van melding* een onderzoekscommissie in.
6. *De onderzoekscommissie bepaalt zijn eigen werkzaamheden. De onderzoekscommissie verricht zijn werkzaamheden onder geheimhouding.*

7. Het college zendt aan de ambtenaar *en/of* de vertrouwenspersoon die een vermoeden van een misstand heeft gemeld, een ontvangstbevestiging.

Artikel 3 Standpunt

1. Binnen zes weken na instelling van de onderzoekscommissie brengt deze commissie een advies uit aan het college.
2. *Indien de gecompliceerdheid van de melding een verlenging rechtvaardigt, kan het college op verzoek van de onderzoekscommissie de in lid 1 genoemde termijn van zes weken verdagen met ten hoogste vier weken. Het college stelt de ambtenaar en de vertrouwenspersoon hiervan schriftelijk in kennis. Indien de ambtenaar heeft verzocht zijn identiteit niet bij het college bekend te maken, deelt de vertrouwenspersoon de verdaging onverwijld mee aan de ambtenaar.*
3. Het college stelt de ambtenaar *en* de vertrouwenspersoon binnen vier weken na ontvangst van het advies van de onderzoekscommissie omtrent het gemelde vermoeden van een misstand schriftelijk op de hoogte van hun standpunt (naar aanleiding van eerdergenoemd advies).
4. Indien het standpunt niet binnen de in lid 3 genoemde termijn van vier weken na ontvangst van het advies van de onderzoekscommissie kan worden gegeven, kan het college de afhandeling *met in beginsel* twee weken verdagen. Het college stelt de ambtenaar *en* de vertrouwenspersoon hiervan schriftelijk in kennis. *Indien de ambtenaar heeft verzocht zijn identiteit niet bij het college bekend te maken, deelt de vertrouwenspersoon de verdaging onverwijld mee aan de ambtenaar.*

Artikel 4 Jaarverslag

1. Jaarlijks wordt door *de vertrouwenspersoon* een verslag opgesteld betreffende het aantal meldingen dat op lokaal niveau via de interne procedure is afgehandeld.
2. In dat verslag wordt in geanonimiseerde zin en met inachtneming van de ter zake geldende wettelijke bepalingen gemeld:
 - a. het aantal en de aard van de meldingen van een vermoeden van misstand;
 - b. het aantal meldingen dat niet tot een onderzoek geleid heeft;
 - c. het aantal onderzoeken dat het college heeft verricht, en
 - d. het aantal en de aard van de standpunten die het college heeft uitgebracht.
3. *Het jaarverslag wordt door het college vastgesteld.*
4. Het jaarverslag wordt aan de gemeenteraad en de *ondernemingsraad* gestuurd en openbaar gemaakt.

Externe procedure

Artikel 5 Gemeentelijke Ombudsman

1. Het college wijst *de gemeentelijke Ombudsman* aan voor de externe procedure.
2. *De gemeentelijke Ombudsman* heeft tot taak een door de ambtenaar of de vertrouwenspersoon gemeld vermoeden van een misstand te onderzoeken en het college daaromtrent te *rapporteren*.

Artikel 6 Melding bij de gemeentelijke Ombudsman

1. De ambtenaar, *en in voorkomende gevallen de vertrouwenspersoon*, kan het vermoeden van een misstand melden bij *de gemeentelijke Ombudsman*, indien *hij dit in beginsel binnen een jaar doet en*:
 - a. hij het niet eens is met het standpunt bedoeld in artikel 3, lid 3;
 - b. hij geen standpunt ontvangen heeft binnen de termijnen bedoeld in artikel 3.

2. *De ambtenaar kan het vermoeden van een misstand rechtstreeks melden bij de gemeentelijke Ombudsman. Deze kan de melding in behandeling nemen indien zwaarwegende belangen, ter beoordeling van de gemeentelijke Ombudsman, de toepassing van de interne procedure in de weg staan.*
3. *De ambtenaar kan de gemeentelijke Ombudsman verzoeken zijn identiteit niet bekend te maken.*

Artikel 7 *Ontvangstbevestiging en onderzoek*

1. *De gemeentelijke Ombudsman bevestigt de ontvangst van een melding van een vermoeden van een misstand aan de ambtenaar of de vertrouwenspersoon die het vermoeden heeft gemeld.*
2. *De gemeentelijke Ombudsman stelt een onderzoek in, indien hij dit nodig acht.*
3. *Het college verstrekt de gemeentelijke Ombudsman op diens verzoek ten behoeve van het onderzoek omtrent een melding van een vermoeden van een misstand alle inlichtingen en stukken die de gemeentelijke Ombudsman voor het opstellen van zijn rapport nodig acht. De gemeentelijke Ombudsman is bevoegd voor zover nodig ten behoeve van het onderzoek alle gemeentelijke plaatsen te betreden.*
4. *Het college kan, indien daarvoor gewichtige redenen zijn, het geven van inlichtingen onderscheidenlijk het overleggen van stukken weigeren of de gemeentelijke Ombudsman mededelen dat uitsluitend hij kennis zal mogen nemen van de inlichtingen onderscheidenlijk de stukken. De gemeentelijke Ombudsman beslist of de weigering van het college onderscheidenlijk de beperking van de kennisneming gerechtvaardigd is. Indien de gemeentelijke Ombudsman heeft beslist dat de weigering gerechtvaardigd is, vervalt de verplichting.*
5. *De gemeentelijke Ombudsman kan het onderzoek of gedeelten daarvan onder geheimhouding opdragen aan een deskundige. Aan de deskundige wordt een vergoeding toegekend, die ten laste komt van de gemeente.*
6. *De gemeentelijke Ombudsman kan het college verzoeken om de uitvoering van een bepaald besluit of regeling voor bepaalde tijd op te schorten. Het college kan dat verzoek gemotiveerd afwijzen.*
7. *Het college dient op verzoeken van de gemeentelijke Ombudsman zo spoedig als mogelijk is, maar uiterlijk binnen vier weken, te reageren, tenzij de gemeentelijke Ombudsman anders bepaalt.*

Artikel 8 *Niet ontvankelijkheid*

De gemeentelijke Ombudsman verklaart de melding van een vermoeden van een misstand niet ontvankelijk indien:

- a. *indien niet wordt voldaan aan artikel 6, eerste lid en artikel 6, tweede lid niet van toepassing is;*
- b. *de misstand niet van voldoende gewicht is.*

Artikel 9 *Rapport*

1. *Indien het gemelde vermoeden van een misstand ontvankelijk is, legt de gemeentelijke Ombudsman binnen tien weken na datum van melding zijn bevindingen omtrent de melding van een vermoeden van een misstand neer in een rapport aan het college. De gemeentelijke Ombudsman zendt een afschrift van het rapport aan de ambtenaar met inachtneming van het eventueel vertrouwelijke karakter van de aan de gemeentelijke Ombudsman verstrekte informatie.*
2. *Indien de gecompliceerdheid van de melding een verlenging rechtvaardigt, kan de gemeentelijke Ombudsman de in lid 1 genoemde termijn van tien weken verdagen met in*

beginsel vier weken. De gemeentelijke Ombudsman stelt het college alsmede de ambtenaar daarvan schriftelijk in kennis.

Artikel 10 *Reactie college*

1. Het college stelt binnen vier weken na ontvangst van het *rapport* bedoeld in artikel 9, de ambtenaar alsmede de gemeentelijke Ombudsman, schriftelijk op de hoogte van *zijn reactie op het rapport*.
2. Aan de ambtenaar die de gemeentelijke Ombudsman heeft verzocht zijn identiteit niet bekend te maken geschiedt de berichtgeving van *de reactie van het college op het rapport via de gemeentelijke Ombudsman*.
3. Indien het college zich niet kan verenigen met het rapport, wordt dit in de reactie van het college gemotiveerd.

Artikel 11 *Jaarverslag*

1. Jaarlijks wordt door *de gemeentelijke Ombudsman* een jaarverslag opgemaakt.
2. In het jaarverslag wordt in geanonimiseerde zin en met inachtneming van de terzake geldende wettelijke bepalingen gemeld:
 - a. het aantal en de aard van de meldingen van een vermoeden van een misstand;
 - b. het aantal meldingen dat niet tot een onderzoek geleid heeft;
 - c. het aantal onderzoeken dat de gemeentelijke Ombudsman heeft verricht, en
 - d. het aantal rapporten en de aard van de rapporten die *de gemeentelijke Ombudsman* heeft uitgebracht.
3. *Rapporten als bedoeld in artikel 9 worden verkort en in geanonimiseerde vorm opgenomen in het jaarverslag.*
4. Dit jaarverslag wordt aan *het college* en de gemeenteraad gestuurd en openbaar gemaakt. *Het college informeert de ondernemingsraad.*

Artikel 12 *(Ontslag)bescherming*

1. De ambtenaren en door het college aangewezen vertrouwenspersoon die misstanden conform deze regeling aan de orde stellen, mogen niet om die reden worden ontslagen of anderszins in hun positie binnen de gemeente benadeeld worden.
2. *Het college kan in bijzondere gevallen de in lid 1 bedoelde personen tegemoetkomen in de juridische kosten die worden gemaakt in procedures tegen besluiten die jegens hen worden genomen en betrekking hebben op hun rechtspositie.*

Artikel 13 *Kring van meldingsgerechtigden*

Deze regeling is van overeenkomstige toepassing op personen die in dienst zijn van de gemeente Groningen, maar op grond van het bepaalde bij of krachtens artikel 2, tweede lid, onderdeel j., van de Wet privatisering ABP geen overheidswerknemer in de zin van deze wet zijn, uitzendkrachten en stagiaires. Ook is dit besluit van overeenkomstige toepassing op ex-werknemers van de gemeente Groningen.

Slotbepaling

Artikel 14 *Intrekking en inwerkingtreding*

1. De regeling klokkenluiders gemeente Groningen vastgesteld bij collegebesluit van 28 oktober 2003, nr. 8b wordt ingetrokken.
2. De Regeling klokkenluiders gemeente Groningen 2010 treedt in werking op de achtste dag na die waarop zij is bekendgemaakt.

Vastgesteld bij collegebesluit van 2009, nr. ...
Datum bekendmaking: 2010.
Datum inwerkingtreding: 2010.

TOELICHTING REGELING KLOKKENLUIDERS GEMEENTE GRONINGEN 2010

Artikel 2

In lid 1 wordt bepaald dat een vermoeden van een misstand 'in beginsel binnen een jaar' moet worden gemeld. Onder bijzondere omstandigheden kan het mogelijk zijn na een jaar een melding te doen.

Behalve een melding bij de vertrouwenspersoon, kan een ambtenaar een vermoeden van een misstand altijd aankaarten bij een leidinggevende, die een melding kan doen bij de vertrouwenspersoon.

Lid 2: de vertrouwenspersoon stelt het college op de hoogte van een vermoeden van een misstand, tenzij het belang van de melder dan wel het gewicht van de gedraging kennelijk onvoldoende is.

Lid 5: de onderzoekscommissie zal in principe bestaan uit ambtenaren van de gemeente Groningen en bij bijzondere omstandigheden kan worden gekozen voor deelname van personen van buiten de organisatie. Bij de samenstelling van de onderzoekscommissie wordt verder rekening gehouden met de aard van de misstand en de dienst die betrokken is bij het vermoeden van een misstand.

Lid 6: de geheimhouding die door de onderzoekscommissie in acht moet worden genomen is geregeld in het Ambtenarenreglement.

Artikel 6

In lid 1 wordt bepaald dat een vermoeden van een misstand 'in beginsel binnen een jaar' moet worden gemeld. Onder bijzondere omstandigheden kan het mogelijk zijn na een jaar een melding te doen.

In lid 2 wordt de mogelijkheid gegeven om naast de mogelijkheid voor het melden volgens de interne procedure, direct te melden volgens de externe procedure.

Artikel 7

In lid 3 wordt onder het inwinnen van inlichtingen bij en het overleggen van stukken door het college begrepen het inwinnen van inlichtingen bij en het overleggen van stukken door de ambtelijke organisatie.

Wanneer de gemeentelijke Ombudsman op grond van lid 5 het onderzoek of gedeelten daarvan opdraagt aan een deskundige, komen de kosten daarvan ten laste van de gemeente. Er wordt vanuit gegaan dat de gemeentelijke Ombudsman op een verstandige wijze gebruik maakt van deze mogelijkheid.

Artikel 9

Een rapport van de gemeentelijke Ombudsman omvat bevindingen, een oordeel en eventueel een of meer aanbevelingen.

Artikel 12

In lid 2 is een mogelijkheid opgenomen voor een tegemoetkoming in de juridische kosten die worden gemaakt in procedures tegen besluiten die jegens hen worden genomen en betrekking hebben op hun rechtspositie. Ondanks dat melders van misstanden niet om die reden mogen worden ontslagen of anderszins in hun positie binnen de gemeente benadeeld mogen worden, kunnen melders toch financieel worden benadeeld als gevolg van de gedane melding. De bescherming van lid 1 voorkomt niet geheel dat melders van een misstand een advocaat of jurist in de hand moeten nemen om zich tegen de gemeente te weren. Er zullen in principe geen besluiten ten aanzien van zijn rechtspositie worden genomen als hij de formele bescherming van de Ombudsman geniet, maar er zijn uitzonderingen mogelijk.

In de praktijk worden melders vaak geconfronteerd met aanzienlijke juridische kosten. Enerzijds omdat noch de vertrouwenspersoon, noch de Ombudsman ervoor is om juridisch advies te geven of melders bij te staan in procedures tegen besluiten die jegens hen worden genomen en betrekking hebben op hun rechtspositie. Anderzijds omdat dit soort besluiten deskundigheid vergt die de ambtenaar zelf niet heeft. Het kan dan een zaak zijn van wie de langste financiële adem heeft. Voorkomen moet worden dat het verweer voeren tegen door de gemeente genomen besluiten, die direct of indirect het gevolg zijn van het doen van een melding, een financiële drempel oplevert die ambtenaren/de vertrouwenspersoon er van af zou kunnen houden zich te verweren. De vertrouwenspersoon en de gemeentelijke Ombudsman zullen zich, wanneer zij weet hebben van dergelijke situaties, inspannen om in individuele gevallen de financiële drempels te slechten. De vertrouwenspersoon en de gemeentelijke Ombudsman kunnen, indien zij van mening zijn dat de melder voor een tegemoetkoming in aanmerking komt, het college verzoeken de melder (gedeeltelijk) tegemoet te komen in de juridische kosten.

Een oplossing kan zijn het nemen van besluiten jegens de ambtenaar open te laten, maar *'equality of arms'* na te streven door (gedeeltelijk) tegemoet te komen in de kosten van de juridische bijstand die de ambtenaar moet maken. Een machtige overheid/werkgever kan het zich vaak eerder permitteren om de beste juridische bijstand te verkrijgen dan de individuele ambtenaar.

Het college kan de melder (gedeeltelijk) tegemoetkomen in de juridische kosten. Het moet dan gaan om melders wiens melding ontvankelijk is verklaard en die niet in aanmerking komen voor gefinancierde rechtsbijstand in welke vorm dan ook.

Deze kosten zullen vooralsnog worden gedekt door het budget van Bestuurlijk Juridische Zaken (Concern juridisch advies). Na een paar jaar wordt dit heroverwogen en bekeken welk effect het heeft op het budget.